

Voorwoord

Oktober: sinds de zestiende eeuw rozenkrans- en Mariamaand genoemd. Mariafeesten zijn er weliswaar in veel andere maanden, maar in mei en oktober wordt Maria heel speciaal herdacht. Als je door Brabant rijdt, kom je nogal eens een Mariakapelletje tegen waar je een lichtje kunt opsteken. En de meeste kerken hebben wel een ruimte waar je even bij Maria kunt zijn.

Eind augustus stond in het Brabants Dagblad een bericht over de Maria-verering rond de oorlog. Destijds werden Mariabeelden geplaatst om de wijk te beschermen tegen het oorlogsgeweld of ter nagedachtenis aan slachtoffers. Begin september volgde nog een bericht over de Mariaverering op een zaterdag in september 1954: ruim 25.000 mensen trokken toen naar de Hasseltse kapel voor een indrukwekkende Mariahulde.

Maria. Hele bibliotheken zijn sinds jaar en dag over haar volgeschreven. Mystieke boeken, spirituele lectuur, vrome verhalen. Daaruit komt een deemoedig beeld van Maria naar voren: dienstbaar zonder te klagen, neergeslagen ogen, geen eigen wil (“Uw wil geschiede”), een nederig en onderdanig iemand. Een voorbeeld voor miljoenen, eeuwen lang. Maar als je het Magnificat leest – het lied waarmee Maria haar zwangerschap bezingt – dient zich een heel ander beeld aan. “Heersers ontnemt Hij hun troon, maar verheft de geringen. Die verhongeren overlaadt Hij met gaven en rijken zendt Hij heen met lege handen.” Maria kiest hier op een bijna revolutionaire wijze voor mensen die in een machteloze situatie zitten, die verdrukt worden, geen stem hebben en klein gehouden worden. Maria lijkt in haar lied te zeggen: ik sta zonder voorwaarden achter je, hoe of wie je ook bent. Ik ben bij je, omdat jij er bent en me nodig hebt. De onvoorwaardelijkheid van een moeder: dat is Maria. Niet alleen de onderdanige vrouw, maar ook het opstandige meisje. Moeder van een kind dat er kwam om verdrukten en ontrechten te bevrijden.

Misschien zijn bovenstaande gedachten de moeite waard om tijdens het bidden van de rozenkrans in de oktobermaand nog eens te overdenken...

Redactie

Koperen klos

Ukent allen de serie:
koper, zilver, goud, diamant.

Als je rond de veertig bent
dan komen die jubilea op je af.
Of op je werk,
of in je huwelijk.
En telkens is er gelegenheid
om een feestje te bouwen.

Twaalf en een half jaar
lijkt nog maar een peulenschilletje.
Toch voor veel mensen
in onze tijd met korte houdbaarheidsdatum
vaak al aanleiding om te vieren.
Koper is in dat rijtje
de goedkoopste materie.
Het slaat giftig groen uit
en je moet het nog steeds poetsen
wil het blinken.

Op 24 november ben ik ook de klos.
Het is dan twaalf en een half jaar geleden
dat ik tot priester werd gewijd.
Een ambt dat ik met vreugde en ook voldoening vervul,
gedragen en geholpen door gebed en steun van velen,
overigens in het volle besef van mijn gebreken en tekorten.

Aan het verstrijken van de tijd
heb je volstrekt geen verdienste.
Natuurlijk wel stug doorademen.

Wat nog het zwaarste weegt
is de verantwoordelijkheid ten aanzien van God en de geschiedenis
of ik niets heb nagelaten aan ijver en inzet
om in onze tijd Jezus Christus bekend te maken en Zijn evangelie.

En wie zou dat overwegende
het niet af en toe warm krijgen?

Pastoor Pieter Scheepers

Uit de mensen, voor de mensen

In memoriam rector Merkx

Vele jaren woonde hij in de monumentale langgevelboerderij aan de Schoorstraat in Udenhout. Toen zelfstandig wonen een tijdje geleden moeilijk werd, verhuisde hij naar zorgcentrum De Vloet in Oisterwijk. Zaterdagmiddag ging hij daar vaak voor in de eucharistieviering voor de bewoners. Gekleed in een prachtig kazuifel kwam hij dan breed glimlachend achter zijn rollator uit de lift, op weg naar de aula.

Hij was priester van het bisdom 's Hertogenbosch, Officier in de Orde van Oranje-Nassau, drager van de gouden NCB-speld en erelid van de Udenhoutse scouting. Kapelaan in Wamel en Tilburg, rector van huize Vincentius in Udenhout en geestelijk adviseur van de NCB (de latere ZLTO). Zijn werkterrein was breed en hij was adviseur en geestelijk leidsman bij talloze organisaties. Hij stierf op 30 augustus 2009 in het Tweestedenziekenhuis, 84 jaar oud.

‘Cruce et aratro’ – Latijn voor ‘met kruis en ploeg’ – stond op het kunstwerk naast de voordeur van zijn woning in Udenhout: de fiere lijfspreuk van de NCB. Als boerenzoon heeft rector Merkx zich zijn leven lang ingezet voor het boerenleven, dat hem nauw aan het hart lag en waarover hij vaak schreef. Hij was priester met hart en ziel, hield van de kerk en straalde vaderschap uit. Hij genoot van zijn pensioen, maar rustte weinig op zijn lauweren. Hij voelde zich tot aan het einde van zijn leven betrokken bij alles wat zich op land- en tuinbouwgebied afspeelde en bleef middenin de samenleving staan. Behalve in Biest-Houtakker ging rector Merkx ook in Berkel-Enschot en Udenhout tot op hoge leeftijd vele jaren voor in weekenddiensten. Hij kwam graag naar ons toe en wij zagen en hoorden hem graag, want hij verstond de kunst om in woord en gebaar dicht bij mensen te zijn. Zijn lijfspreuk was dan ook: “Uit de kring van de mensen voor de mensen aangesteld”. Vorig jaar nam hij met Pinksteren afscheid van ons.

In een overvolle St. Lambertuskerk in Udenhout namen velen in een indrukwekkende viering afscheid van rector Merkx, met de pastoors van Buijtenen, Looyard en van der Spank als voorgangers en bisschop Antoon Hurkmans die hem de laatste eer bewees door zijn dode lichaam te zegenen en te bewieroken. Uiteraard waren de beide gildes St. Joris en St. Sebastiaan aanwezig en zong het NCB-koor. Rector Merkx werd in besloten kring begraven op de begraafplaats in Haaren.

*Voor de reis van zijn leven wensen we hem toe
dat de weg hem tegemoet komt,
de wind steeds in zijn rug is,
en de zon zijn gezicht verwarmt.
En dat God, tot we elkaar weerzien,
hem bewaart in de palm van Zijn hand.*

Redactie

Job, waarheen?

De KBO organiseerde enige tijd geleden een fietstocht langs de heiligdommen (lees: kerken) in onze omgeving. De start was bij onze Caecilia-kerk. De inleider stond stil bij de bijzonderheden. Zo kwam ook Job ter sprake. De reacties verrasten mij. “Het zal wel zolang niet meer duren met onze Job als wij de heer Gaaikema moeten geloven.” Ik zweeg; geen commentaar leveren als je er niet zelf bent geweest.

Tijdens de uitstekende lunch waren er mensen in mijn directe omgeving, die zich zorgen bleken te maken over onze Job. Ik luisterde naar hun opmerkingen. Aan het slot van de dag onder het genot van een trappist (uiteraard bij de Trappisten) werd ik direct aangesproken over Job. Wat ik ervan vond? Eerlijk antwoordde ik, dat ik niets vond, omdat ik niet bij de inleiding van de heer Gaaikema was geweest. De reden was, dat het thema (‘Liever Jezus dan Job’) mij niet aansprak. Dit moest ik natuurlijk uitleggen.

Job...

Het thema geeft aan dat het om een keuze gaat: óf Jezus óf Job. Naar mijn mening is het én Jezus én Job. Het is een oneigenlijke keuze, die ook maakte dat de heer Gaaikema Job min of meer afschreef (zo werd mij verteld). Beiden – Jezus en Job – staan voor iets. Job is slachtoffer van het leed dat mensen kan overkomen tot op de dag van vandaag. Het overkomt ons en wij vragen ons af: waarom ik/wij? Zo ook Job. Hij verliest alles tot zijn gezondheid toe. Hij wordt wanhopig. Wie niet onder dergelijke omstandigheden? Ten einde raad roept hij God ter verantwoording. Het levert hem niet veel op. Toch begrijpt Job dat God niet voor alles verantwoordelijk is wat misgaat in iemands leven. Job berust in zijn lot. Hij geeft zich over.

én Jezus...

Jezus is het slachtoffer van het morele kwaad. Dat is kwaad dat mensen elkaar aandoen. Ondanks zijn goedheid en opkomen voor de zwakken in zijn samenleving, vinden de heersers – onder wie ook priesters en schriftgeleerden – dat hij moet verdwijnen. Na een vreselijke marteling

wordt hij aan een kruis gespijkerd. Ook hij ziet het niet zitten en roept net als Job God ter verantwoording met de kreet: "Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?" en dan uiteindelijk de berusting: "Vader in Uw handen beveel ik mijn geest."

De overeenkomsten tussen Jezus en Job zijn evident. Beiden lijden aan het kwaad dat een mens kan overkomen. Wij hoeven maar om ons heen te kijken, de krant open te slaan of de televisie aan te zetten en wij zien het kwaad met zijn gevolgen. Daarom is het goed dat wij Jezus en Job blijven herinneren als slachtoffers van het ultieme kwaad.

En Caecilia?

Het is echter niet alleen de heer Gaaikema, die Job bedreigt. Er is een groter gevaar op komst. Caecilia, jarenlang verenigd met Job, zal over afzienbare tijd worden gedwongen te gaan samenleven resp. samenwonen met maar liefst drie heren, te weten Willibrordus, Lambertus en Jozef. Wie pleit er altijd voor het monogame huwelijk of een monogame relatie? Wie is tegen (echt)scheiding? Juist, onze Moeder de Kerk. Misschien gaat het goed. Caecilia is een schone vrouw. In de kerkzaal is een prachtig glas-inlood-raam waarop zij is afgebeeld. De heren Willibrordus, Lambertus en Jozef boffen er maar mee.

En wat met Job? Blijft hij alleen achter en wordt hij weer verwezen naar de mestvaalt? Het geluk dat hij kende aan de zijde van Caecilia wordt hem ontnomen. Daarom: Job, waarheen?

Ton Borsboom sr

God is met ons

Een levensles van de profeet Jona (3)

Jona(s) heeft een prachtig bijbelboekje geschreven. Het beslaat nog geen drie pagina's en dateert van rond 600 v. Chr.. In die tijd werd Israël wreed onderdrukt door de Assyriërs. Gangbaar is het boekje als een allegorie te lezen en te zoeken naar de symbolische betekenis ervan. Jona de profeet geeft ons zijn wijze levensles: God is met ons.

Het verhaal

Jona krijgt van God de opdracht naar de grote Assyrische stad Nineve te gaan om de inwoners te waarschuwen dat zij hun kwaadaardigheid moeten opgeven omdat anders de stad vernietigd zal worden. Jona wil die boodschap niet brengen en vlucht in tegenovergestelde richting. Hij scheept zich in naar Tarsis (in Zuid-Spanje) en verstopt zich voor God in het onderste ruim van het schip. Daar gaat hij liggen slapen.

Het schip komt in een hevige storm terecht. De zeelieden gaan ervan uit dat deze storm door God wordt veroorzaakt. Ze maken Jona wakker en bevragen hem. Hij geeft toe dat hij ongehoorzaam is geweest. "Gooi me maar overboord", is Jona's oplossing. Ze proberen hem eerst uit alle macht te redden door hem naar land te roeien, maar de storm werkt hen tegen.

Daarom jonassen ze hem over boord.

Een grote vis verzwelgt hem. Hij komt in de vis tot inkeer: hij bidt. Na drie dagen spuugt de vis hem op het strand. Daarna gaat Jona naar Nineve en waarschuwt alsnog de bevolking dat de maat vol is en de stad verwoest zal worden. De bevolking bekeert zich. Jonas vindt dat de wandaden van de stad toch gestraft dienen te worden. Jonas is boos als God barmhartig is en de stad toch spaart.

God geeft Jona dan een tweede les. Een eenzame boom op de heuvel die Jona schaduw geeft laat Hij verdorren. Als Jona treurt om dit verlies laat God hem weten: wanneer de dood van één boom jou zo droef maakt, hoe zeer zal mij dan de vernietiging doen van een hele stad!

De boodschap

In het boek slaat Jona op de vlucht, zoals wij mensen dat wel vaker doen. We zien ergens tegenop, sluiten onze ogen voor wat ons bezwaart en

sussen ons geweten in slaap. En wij hebben net als de slapende Jona niet eens meer in de gaten dat er door ons van alles mis gaat (een hevige storm opsteekt). Totdat bezorgde mensen ons wakker schudden met hun vragen (bij Jona doen dat de zeelieden): Wie ben je en wat doe je? Waarom loopt alles mis? Is die turbulentie jouw verantwoordelijkheid? Iedereen spant zich tot het uiterste in om jouw probleem op te lossen. Tot blijkt dat ieder mens het uiteindelijk zelf moet doen. (Zo ploeteren de zeelieden om Jonas naar land te roeien voordat ze hem ten einde raad overboord gooien.)

Zo kan het ons vergaan. We voelen ons in het diepe gegooid. De paniek slaat toe en we raken gevangen in een eigen beangstigend klein wereldje (de buik van de vis) waaruit we geen uitweg meer zien, teruggeworpen op onszelf. Als we het bijna opgeven in diepe hulpeloosheid ontwaakt onze levenskracht en klinkt in ons een schreeuw: “Luister naar mij!” De apathie wijkt en ons gebed wordt verhoord. Het gebed dat Jona uitspreekt is een hartenkreet, die ook voor mensen van nu herkenning kan oproepen en bemoedigend kan zijn. God is er voor ons, ook wanneer we opgesloten zitten in onszelf, in ons verdriet, in onze wanhoop. Vanuit dat vertrouwen kunnen we misschien de moed vinden om de kramp waarin we vastzitten los te laten. Het leven biedt dan een nieuwe kans (de vis spuugt Jona uit op het land), het licht breekt door en we vinden weer vaste grond onder de voeten.

Voor Jona is het nog wel weer even zoeken als hij merkt dat voor anderen het leven zoveel milder is. Een menselijke reactie. Ook ons kan zoiets jaloers maken. Jona reageert geïrriteerd. Maar God leert hem wat barmhartigheid is. God heeft de mensen lief ook wanneer zij hun gebreken tonen.

Clara Angenent

geestelijk verzorger

St. Elisabethziekenhuis Tilburg

Column

Openstaan voor een ander en zeker voor hen die zich in een lastige positie bevinden of een minderheid vormen. Volgens mij is dat wat Jezus in gedachten had en ook uitvoerde als hij het Woord verkondigde. Dat konden arme mensen zijn, zieken, maar ook kinderen, misdadigers of verstoten mensen. Hij hielp deze mensen op vele manieren, onder andere door hun gemeente aandacht te geven, met hen een gesprek te voeren en ook door met hen samen te willen zijn, samen te willen leven.

Volgens de SIRE-reclame worden we in Nederland echter steeds asociale, wellicht niet eens bewust, maar toch. We spreken elkaar niet meer aan, begroeten elkaar nog nauwelijks en een ander letterlijk een helpende hand bieden is ook niet meer vanzelfsprekend. Het christendom houdt naar mijn idee, net als vele andere godsdiensten overigens, in dat je de ander accepteert zoals die is, zoals je ook mag verwachten dat de ander jou niet veroordeelt om wie je bent. En dat je open staat voor die ander, hem opneemt in je leefomgeving.

Dat is één van de grondbeginselen van het met elkaar samenleven, zeker binnen een geloofsgemeenschap. Het is daarnaast ook een veilig idee, dat je onvoorwaardelijk getolereerd wordt en kunt zijn wie je bent. En ook als je afwijkt van het overgrote deel van je geloofsgenoten kun je dan toch meedoen binnen zo'n gemeenschap. Sterker nog, je bent gelijkwaardig aan elkaar in zo'n gemeenschap. Uiteraard moet je met elkaar een stevige dialoog kunnen hebben over datgene waar je afwijkt van de ander. Ook het elkaar scherp aanspreken op die afwijking mag, of dat nu een mening betreft, getoond gedrag of wat ook. Maar dan wel in openheid en in een volledig accepteren van elkaar. Eigenlijk zoals Jezus dat 2000 jaar geleden ook al deed.

En dit geldt natuurlijk niet alleen voor een geloofsgemeenschap, maar ook in het reguliere leven. Zo heeft de gemeente Amsterdam zich voorgenomen om extra geld te reserveren voor de bescherming van de homo's in de hoofdstad, zodat de stad Amsterdam ook voor deze minderheid weer een veilige en tolerante stad mag zijn. En dan hoor en

lees ik een bericht dat twee lesbische vrouwen zich hebben teruggetrokken als beoogde kosteressen van de Hasseltse kapel in Tilburg. Door het bestuur van de stichting tot het behoud van Hasseltse Kapel waren ze van harte welkom. Beide vrouwen hadden er ook veel zin in: “Deze plek voelt heel erg goed” lieten ze in een interview met het Brabants Dagblad weten. Met die kleine gemeenschap om hen heen zat het wel snor.

Het bisdom denkt er echter anders over. De dames trekken zich nu terug omdat onze bisschop in een brief aan het stichtingsbestuur heeft laten weten dat de levenswijze van de vrouwen niet overeenkomt met het katholieke geloof. Vrij vertaald ook te interpreteren als geen acceptatie om wie je bent, geen opname in de gemeenschap omdat je afwijkt, niet open staan voor die ander, geen tolerantie tonen en geen veilige plek willen zijn voor iemand die afwijkt. Was dat ooit echt de bedoeling?

Vincent van Baaren

“Ik heb de ergste zonde begaan die een mens kan begaan. Ik ben niet gelukkig geweest.”

(Begin van een gedicht van de Argentijnse schrijver Jorge Luis Borges)

Intelligent Design, wat moet ik er mee?!

In een viertal artikelen (zie *Caecilia.com* 2008/2, 3 en 4 en 2009/1) heeft Ton Borsboom aandacht besteed aan de vraag: Is onze huidige aarde, met haar levende have en ons mensen, het resultaat van een toevallige evolutie of ligt aan de evolutie een intelligent ontwerp (intelligent design – ID) en dus mogelijk een intelligent ontwerper – lees God – ten grondslag? Onderlegger voor deze reeks artikelen was het in 2005 verschenen boek *Schitterend ongeluk of sporen van ontwerp* onder redactie van C. Dekker, R. Meester en R. Woudenberg. Deze serie artikelen heeft mij geïnspireerd tot het lezen van dit boek en ook het in 2006 verschenen boek *En God beschikte een worm*, onder dezelfde redactie.

Schitterend ongeluk of sporen van ontwerp

De artikelen van Ton Borsboom geven een heldere en duidelijke beschrijving van *Schitterend ongeluk of sporen van ontwerp*. Dit boek beschrijft met name de ongelooflijke gecompliceerdheid van onze macro- en micro-kosmos, van leven en handelen. Hoe dieper de wetenschap doordringt tot de kern, lijkt het wel alsof elk antwoord steeds meer nieuwe vragen oproept en of de groep mensen wier denkraam dit alles nog kan bevatten steeds kleiner wordt!

En God beschikte een worm

De titel *En God beschikte een worm* is overgenomen uit het boek Jona en verwijst naar de wonderlijke manier waarop God zich met deze wereld inlaat. Het boek handelt over schepping en evolutie. Heel extreem letterlijk de schepping zoals beschreven in het bijbelboek Genesis – ca. 6000 jaar geleden, in 6 dagen van 24 uur enz. Een Schepper-God die dit alles uit het niet heeft geschapen. Er zijn nog steeds grote groepen gelovigen, inclusief wetenschappers, die dit standpunt huldigen. Men noemt ze wel de creationisten. Heel extreem de tegenpoolgedachte – de kosmos is het enige dat bestaat, ca. 14 miljard jaar geleden spontaan ontstaan uit het niets, ruimte, tijd en materie. Toevalsprocessen – de evolutie – hebben uiteindelijk geleid tot onze huidige kosmos. Geen doelgerichtheid of ontwerp. Men noemt dit wel de naturalistische visie.

Centraal in het boek staat de vraag of en hoe schepping, intelligent ontwerp en evolutie hand in hand kunnen gaan. De ID-gedachte is in eerste instantie door de christelijke kerken (theïsten) niet met open armen ontvangen, hoewel je zou verwachten dat de kerken blij zouden moeten zijn met een wetenschappelijk aantoonbare schepper. Maar ook bij de evolutie-gelovigen (atheïsten) was deze gedachte niet zo welkom: een ontwerp/ontwerper doet te veel denken aan het via een achterdeur binnenhalen van God.

Er is niet alleen de tegenstelling scheppen versus evolueren, maar tegelijkertijd die van wel en niet geloven in God. Interessant is ook dat de auteurs het lang niet in alles met elkaar eens zijn. Als voorbeeld: ‘mijn God bewijst zich ruimschoots door te kijken naar de natuur, de schoonheid van een bloem, een vlinder enz.’, tegenover de mening ‘mijn God bewijst zich niet als de schepper, maar is de God van liefde, God de Vader, de God van de Bijbel.’

Vermeldenswaard is volgens mij ook de groep theologen en gelovigen die stellen dat het onder- of afschrijven van een of andere evolutietheorie niet noodzakelijk is voor een christen. Het christelijk geloof, het christen zijn staat of valt, volgens hen, niet met de bevindingen van natuurwetenschappers. Zij laten al die miljoenenjaren sterrenkunde en biologie rustig zwemmen net zoals ons zonnestelsel, moleculen en atomen, bigbang enz. Met de levende aarde onder en om ons en de zon en de sterren boven ons en onze christelijke zending hebben we genoeg te stellen.

Conclusie

Beide boeken hebben mijn leven en handelen verrijkt. De boeken lezen niet altijd even makkelijk maar alle hoofdstukken staan op zich en hoeven niet in volgorde gelezen te worden en niet alles is even interessant. Met dank aan Ton Borsboom!

Eldert Baan

De artikelen van Ton Borsboom zijn ook te vinden op de website van de parochie:
www.sintcaeciliakerk.nl

Eigen koers, maar trouw aan de wortels

Interview met Theo van Tilburg, directeur van de rooms-katholieke basisschool St. Caecilia

Als ik zo'n 275 jaar geleden met het schoolhoofd had willen spreken, was ik waarschijnlijk naar de kerk gegaan, want in die tijd was het schoolhoofd tevens koster. Zo ver gaat de beschreven geschiedenis van waarschijnlijk de eerste school in ons dorp terug. Godsdienst was in die jaren dan ook één van de weinige en tevens de belangrijkste lessen op school.

Groeiproces

Benieuwd of dit nog altijd het geval is, sprak ik begin september met Theo van Tilburg, directeur van de rooms-katholieke basisschool St. Caecilia te Enschoot. Er blijkt veel veranderd te zijn, maar de oorsprong is nog aanwezig en blijkt ook in ere te worden gehouden. Dit jaar bestaat de St. Caecilia basisschool 80 jaar. De schooldirecteur heeft niet langer tevens een nevenfunctie bij de kerk, maar de oorsprong van de St. Caecilia basisschool is wel nauw verbonden aan onze kerk, die het initiatief heeft genomen de openbare school om te vormen in een katholieke school. Dit ging echter niet zo maar, want dit proces heeft zo'n 9 jaar geduurd. De school groeide vervolgens gestaag en met het dorp mee en telde in de jaren '70 zelfs ruim 400 leerlingen. Momenteel zijn dit er ruim 300, waarvoor 27 medewerkers zich dagelijks inzetten om de leerlingen les te geven of het onderwijs op een andere manier faciliteren.

Toekomstplannen

Ik vraag aan Theo van Tilburg of de St. Caecilia basisschool wederom met de groei van het dorp zal gaan meegroeien nu de bouwplannen rondom de Enschootsebaan steeds meer vorm krijgen. Theo antwoordt dat dit inderdaad de bedoeling is: "De onderwijsnabijheid en bereikbaarheid vind ik erg belangrijk, dus we blijven wel in de buurt van de huidige locatie. Eigenlijk gaan we naar het einde van de huidige Klaproosstraat. Qua oppervlakte winnen we geen terrein, maar het gebouw wordt 2 verdiepingen hoog. We krijgen dus veel meer ruimte en kunnen van de huidige 14 naar zo'n 18 klassen groeien." Is dat voldoende voor de totale

groei van ons dorp, vraag ik hem. “We kunnen het voor een groot deel opvangen, maar in de buurt van Berkeloo zal ook over enkele jaren vermoedelijk nog een nieuwe school komen.”

Kentering

Ik ben benieuwd waarom het aantal leerlingen is gedaald van 400 in de jaren '70 naar de huidige ruim 300 nu; het aantal inwoners is tenslotte toch wel gegroeid. Theo vertelt dat “de St. Caecilia basisschool rond het jaar 2000 een wat stoffig imago had voor mensen die de school van binnen niet kenden. Bij bestaande ouders stonden we zeer goed bekend, maar we straalden dat kennelijk naar buiten niet uit. Inmiddels lijkt hierin weer een kentering gekomen: de school heeft veel energie gestoken in de invoering van nieuwe methoden, goede leerlingenzorg en aandacht voor begaafde leerlingen. Ook zijn er veel nieuwe collega's bijgekomen en zijn het nieuwe gebouw en de brede school die daarin wordt gevestigd een verdere stimulans voor de groei van de school.”

Parochie en school

Wat is er na 80 jaar school eigenlijk overgebleven van de in het begin hechte band met de kerk? Volgens Theo is deze er nog wel, maar ligt die momenteel heel anders dan vroeger. Het schoolbestuur is geprofessionaliseerd en wordt bijvoorbeeld niet langer gevormd door de leden van het kerkbestuur. De St. Caecilia basisschool deelt de normen en waarden met de uitgangspunten van de parochie, maar katholiek zijn is niet langer een voorwaarde om er onderwijs te mogen volgen of om er te kunnen werken. Sterker nog, zo vertelt Theo: “Onze conciërge komt uit Afghanistan en heeft dus een heel andere geloofsachtergrond.” Ook geeft Theo aan dat waarschijnlijk zo'n driekwart van de leerlingen niet bij St. Caecilia basisschool onderwijs volgt omdat de school een katholieke achtergrond heeft, maar omdat het een kwalitatief goede school is. “Niettemin zijn er uiteraard in de praktijk nog diverse raakmomenten. Zo is er vorig jaar het project ‘Hemel en Aarde’ geweest en wordt er getracht zoveel mogelijk een link te leggen tussen projecten en het vak catechese bij ons op school en bijvoorbeeld gezinsvieringen in de kerk. Ook zijn de leraren bij de eerste communie en het vormsel van de leerlingen veelal aanwezig. Daarnaast zijn we bij de kersttocht er altijd bij en is er dan een

project dat door de leerlingen wordt gedaan in het teken van het thema van de kersttocht. De contacten met de parochie zijn er verder doordat verschillende medewerkers van de St. Caecilia basisschool vrijwilligerswerk doen bij de parochie. Er is dus niet zozeer een bestaand georganiseerd verband met de parochie, maar dingen komen op en worden door de school in overleg met de parochie opgepakt en we ontmoeten en ondersteunen elkaar daar waar het logisch en mogelijk is.”

Wortels vasthouden

Het vak godsdienst is inmiddels vervangen door catechese of levensbeschouwing, het van oorsprong pure katholieke onderwijs is veranderd in levensbeschouwelijk onderwijs en de koster is niet langer het hoofd van de school. Maar op mijn vraag of de verplaatsing naar de nieuwbouw een reden is om dan tevens een andere richting op te gaan of bijvoorbeeld de naam te wijzigen antwoordt Theo “dat hier wel degelijk met elkaar over is gesproken, maar dat al snel de conclusie is getrokken dat de wortels liggen in het katholieke bestaan en dat deze zeker niet losgelaten worden”.

Vincent van Baaren

De Gaarde

Leerplek voor leven in verbondenheid

De Gaarde is al tien jaar actief in Tilburg en omgeving op het gebied van bewustwording rondom ecologie en verbinding tussen mens en natuur en mensen onderling.

Een nieuw bewustzijn

De mensheid is bezig een nieuw bewustzijn te ontwikkelen als antwoord op de vragen waar zij zich op dit moment voor geplaatst ziet. Vragen die in het groot gaan over “Hoe kunnen wij met z’n allen deze aarde verantwoord bewonen?” en in het klein over “Wie ben ik, wat is mijn taak op aarde en hoe kan ik in harmonie leven met al wat is?”. De Gaarde wil mensen ondersteunen bij deze zoektocht.

Je ankers herontdekken

Een belangrijk kernthema van het bewustwordingsproces is het herontdekken van wat diep in ons verankerd ligt; het weten en ervaren dat wij EEN zijn met al wat is. Ecologie en spiritualiteit vloeien bij De Gaarde samen. Door aan dit besef te werken ontstaat een andere kijk op leven en worden andere, nieuwe en persoonlijke antwoorden gevonden op levensvragen rondom werk, opvoeding van kinderen, zorg voor het milieu enz. Duurzaamheid krijgt zo een innerlijke grondslag.

Oude en nieuwe bronnen vloeien samen

Door het aanbieden van een ontmoetingsplek, cursussen, meditatie, buitenwerk, documentatie, vieringen enz. draagt De Gaarde bij aan het versterken van de bewustwording dat alles met elkaar verbonden is. Het gaat hierbij zowel om het werkelijk ervaren van die verbinding als om kennis en inzicht. Wij staan hierbij open voor bronnen van alle geloven en wijsheidstradities en voor ontdekkingen van de wetenschap.

Transformatie

De Gaarde bevindt zich in een transformatiefase o.a. doordat wij sinds 1 januari 2009 los zijn komen staan van de Congregatie van de Medische Missiezusters. De oprichtster van De Gaarde, Elly Verrijt, heeft een

sabbatical year en geeft workshops in de Filippijnen en Indonesië om haar aardevisie uit te dragen en te verrijken. Van een huis met een grote tuin in Udenhout, zijn wij beland in een huisje op Berkengarde 17 in Berkel-Enschot, vooralsnog zonder tuin, maar met een prachtig uitzicht over de velden. Wij streven ernaar in de omgeving weer een plaats te vinden met een tuin waarin wij onze aardeverbondenheid kunnen beleven en in een ruimere mogelijkheid dan we nu hebben, onze cursussen, workshops, vieringen en meditaties te geven.

Delen is groeien

De Gaarde wordt gedragen door mensen die zichzelf verwant voelen aan haar gedachtegoed. Zij zijn bereid hun inspiratie te delen met anderen, ieder vanuit zijn of haar eigen kwaliteiten. Ieder die wil groeien in verbondenheid met zichzelf, de ander en de aarde vindt bij ons een gastvrij onthaal. De Gaarde is een ervarings- en ontmoetingscentrum waarbij o.a. een tuin heel belangrijk is omdat het verbonden-zijn hier voelbaar is. Dit kan gestalte krijgen door als 'gaardenier' de grond te bewerken en de gewassen te verzorgen, maar ook door alle gedaantes van de natuur stil te ondergaan.

Nog een enkel woord

Al jaren hangt in de meditatiekamer van De Gaarde een veelomvattend citaat:

*Wek mijn zachtheid weer
Geef mij terug
de ogen van een kind
Dat ik zie wat is
en mij toevertrouw
en het licht niet haat*

(Huub Oosterhuis)

Voor meer informatie of het najaarsprogramma: www.degaarde.org,
postmaster@degaarde.org, 013-5339425

Huis voor zingeving

Combinatie van spiritualiteit en religie voor de zoekende mens

In de aula van Huize Nieuwenhof (tegenover Stanislaus, Moergestel) werd op 23 september het Huis voor Zingeving geopend. In dit huis worden onder meer lezingen en thema-avonden gegeven over spiritueel en religieus bewustzijn.

Ontmoetingsplek

“Het is letterlijk een huis, een plek voor iedereen, om elkaar te ontmoeten, geïnspireerd te worden, om te werken aan bewustwording”, zegt initiatiefneemster Jeanne Ketelaars. Namens de Moergestelse parochie St. Jans Onthoofding heeft deze theologisch opgeleide haar idee verder uitgewerkt tot het Huis voor Zingeving. Over doel en opzet daarvan zegt ze: “Het Huis voor Zingeving wil verbindingen leggen tussen mensen die zich afvragen wat de zin van het leven is, of van de grote gebeurtenissen in het leven. Door middel van een proces van bewustwording werken we aan onszelf en daarmee aan een betere wereld.”

Spiritualiteit en religie

Er is binnen het project Huis voor Zingeving gekozen voor een combinatie van spiritualiteit en religie. Dat komt weinig voor. Jeanne Ketelaars: “Bestaande initiatieven zijn óf gericht op spiritualiteit, óf op religie. Een mix aanbieden van beiden is heel bijzonder.” Al net zo bijzonder is het dat een parochie deze nieuwe weg wil opgaan en de ontwikkeling van het Huis voor Zingeving mogelijk heeft gemaakt. Het project staat overigens helemaal op zichzelf. De religieuze component wordt aangeboden los van welke religie dan ook.

Eigentijds

De parochie heeft een werkgroep in het leven geroepen, onder leiding van Jeanne Ketelaars, die Het Huis voor Zingeving verder inhoud en vorm gaat geven. “De Moergestelse parochie wil zich door middel van het Huis voor Zingeving profileren als een open parochie waar men op eigentijdse wijze zoekt naar ‘ruimte’, waar plaats is voor iedereen. Er is momenteel meer dan ooit behoefte aan bezinning. Veel mensen vinden dit niet meer in de

kerk. Vandaar dit initiatief om elkaar in het Huis voor Zingeving te ontmoeten.”

Het Huis voor Zingeving hoopt haar doel te bereiken door middel van een rijk opgetuigd programma. Via folders en een website wordt geprobeerd om geïnteresseerden van het bestaan van dit nieuwe project op de hoogte te brengen.

Voor meer informatie zie: www.huisvoorzingeving.nl

DE BIJBEL CULTUREEL

De bijbel blijft in de kunst een rol spelen. Veel kunstenaars hebben zich voortdurend laten inspireren door teksten, passages en verhalen uit de bijbel, ook en vaak juist als niet-gelovigen. We zien het op schilderijen, installaties en video's, in films, toneel, dans en cabaret, opera's, popsongs, romans, verhalen en gedichten. Het nieuwe boek *De Bijbel cultureel* presenteert kunstwerken in alle toonaarden: provocerend, ironisch, kritisch, traditioneel, gelovig, geïnspireerd.

De Bijbel cultureel biedt deze kunstwerken aan rond 67 bijbelse trefwoorden, zoals: de schepping, de verloren zoon, de Bergrede en het hemelse Jeruzalem. Dit bijzondere naslagwerk laat zien hoe bijbelse verhalen, thema's en motieven weerklank vinden in de kunsten van de twintigste en eenentwintigste eeuw: beeldende kunst, film, theater, muziek en literatuur.

Het nieuwe boek wordt uitgegeven door uitgeverij Meinema in Zoetermeer en is verkrijgbaar in de boekhandel. Prijs € 89,90. Niet goedkoop, maar wel het overwegen van de aanschaf waard.